

Plan mot kränkande behandling ”Lorensberga skola F-6 och fritidshem” 2025/26

Plan mot kränkande behandling 2025-09-12

VISION

Skolan är en plats där elever och personal tolererar varandras olikheter, där alla trivs och känner sig trygga, sedda och respekterade av varandra. Tillsammans tar vi ansvar för detta. Barn, elever och personal visar aktivt, i ord och handling, att man tar avstånd från alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Innehåll

<i>Begrepp</i>	2
<i>Ansvarig</i>	4
<i>Delaktighet</i>	4
<i>Förankring av planen</i>	4
<i>Rektors ansvar</i>	4
<i>All personals ansvar</i>	5
<i>Elevs ansvar</i>	5
<i>Trygghetsgruppens ansvar</i>	5
<i>Utvärdering</i>	5
<i>Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan 2023-2024</i>	5
<i>Utvärdering av årets plan 2024-2025</i>	5
<i>Ansvariga för att årets plan 2024-2025 utvärderas</i>	6
<i>Kartläggning</i>	6
<i>Kartläggningsmetoder</i>	6
<i>Områden som berörs i kartläggningen</i>	6
<i>Elever har involverats i kartläggningen 2024-2025</i>	6
<i>Resultatet och analys av kartläggning genomförd av elever 2024-2025</i>	6
<i>Analys</i>	6
<i>Mål och aktiviteter 2025-2026</i>	7
<i>Rutiner</i>	9
<i>Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling</i>	9
<i>Uppmärksamma kännetecken</i>	8
<i>Gemensam uppfattning</i>	9
<i>Uppsikt och närvaro</i>	9
<i>Regelbundna undersökningar</i>	9
<i>Någon att prata med</i>	9
<i>Engagemang i vad som händer utanför skolan</i>	9
<i>Personal som elever och vårdnadshavare kan vända sig till</i>	9
<i>Rutiner då elev kränkt elev</i>	10
<i>Rutiner för uppföljning då elev kränkt elev</i>	10
<i>Rutiner då personal kränkt elev</i>	10
<i>Rutiner för uppföljning då personal kränkt elev</i>	10
<i>Rutiner för dokumentation</i>	10
<i>Konkreta rutiner vid bråk och grovt våld:</i>	10
<i>Aktuella internetadresser och telefonnummer</i>	10

Begrepp

Kränkande behandling är det begrepp som används i 6 kapitlet skollagen. Med kränkande behandling avses ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (trakasserier eller sexuella trakasserier) kränker ett barns eller en elevs värdighet. Kränkningar kan ske av både barn och vuxen. Kränkande behandling kan till exempel vara nedsättande ord, ryktesspridning, förlöjligande eller slag och sparkar. Kränkningar kan även bestå av utfrysning eller hot. Kränkande behandling förekommer ofta även på nätet, till exempel på sociala medier.

Diskriminering enligt diskrimineringslagen är förenklat att någon missgynnas eller kränks. Missgynnandet eller kränkningen ska ha samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna: kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Direkt diskriminering att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder,

Indirekt diskriminering att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna personer med visst kön, viss könsöverskridande identitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, viss funktionsnedsättning, viss sexuell läggning eller viss ålder, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringsättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet,

Instruktion att diskriminera är när någon ger en order eller instruerar någon som är i beroendeställning, till exempel en anställd, att diskriminera någon annan.

Organiserad rasism

Individuella uttryck kan exempelvis yttra sig i våld, hot och verbala kränkningar, men också i mer svårupptäckta former som osynliggörande, uteslutning, segregering eller fördomsfulla och stereotypa uppfattningar om dem som upplevs som annorlunda.

Strukturella uttryck kan exempelvis handla om skolsegregation, monokulturell rekrytering, etnocentrisk undervisning eller utestängande och hierarkiserande normer.

Bristande tillgänglighet att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäligen utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till de ekonomiska och praktiska förutsättningarna, varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde, samt andra omständigheter av betydelse.

Trakasserier är ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet och som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder).

Sexuella trakasserier Med sexuella trakasserier menas ett beteende av sexuell natur som är oönskat av den som blir utsatt för det. Det kan till exempel vara att en lärare är sexuellt närgången mot en elev. Instruktioner att diskriminering.

Lagstiftning

Definition av kränkande behandling: 6 kap. 3 § skollagen

Planens giltighet

Planen gäller från 2025-09-19 och revideras senast 2026-09-30.

Ansvarig

Rektor är ansvarig för att det varje år upprättas en ny plan och att den tidigare utvärderas.

Delaktighet

Genom klassråd, elevråd och fritidshemmets stormöten ges eleverna möjlighet att diskutera och lämna synpunkter på innehållet i planen. Elever informeras om att de även informellt kan lämna synpunkter och förslag löpande via klasslärare/mentor, EHT (elevhälsoteam) och/eller rektor.

Vårdnadshavare får information på föräldramöte där de ges möjlighet att läsa igenom och lämna synpunkter på planen samt genom delgivning på skolans kommunikativa plattform Unikum.

Personalen har deltagit i revidering av planen genom att delta i samtal och analys av planens olika delar.

Förankring av planen

Alla vuxna på skolan har ansvar för att tydligt visa att man tar avstånd från varje form av diskriminering och kränkande behandling och direkt ingripa vid minsta misstanke om missförhållanden. Utöver detta fördelas ansvaret enligt följande:

Rektors ansvar

- se till att all personal, alla elever, alla vårdnadshavare känner till innehållet i planen mot kränkande behandling
- upprätta, utvärdera och revidera planen mot kränkande behandling i samarbete med personal, barn/elever och vårdnadshavare
- se till att utredning görs och åtgärder vidtas om skolan får kännedom om kränkande behandling
- se till att det finns ett gemensamt system för dokumentation av anmäld/upptäckt kränkande behandling och de åtgärder som vidtas
- följa skolans/fritidshemmets plan mot kränkande behandling

All personals ansvar

- följa skolans/fritidshemmets plan mot kränkande behandling
- se till att åtgärder vidtas då kränkande behandling misstänks/anmäls/upptäcks
- dokumentera misstänkt/anmäld/upptäckt kränkande behandling
- bevaka att utredda fall, som man varit berörd av, följs upp
- berätta för elever var de ska vända sig för att få hjälp eller berätta om att han/hon blivit kränkt eller märkt att någon annan blivit det
- uppmuntra elever att berätta om missförhållanden

Elevers ansvar

- följa skolans/fritidshemmets plan mot kränkande behandling
- arbeta för att alla ska trivas på skolan/fritidshemmet
- påtala kränkande behandling som förekommer på skolan/fritidshemmet

Trygghetsgruppens ansvar

- Trygghetsgruppen för F-6 har träffar en gång i månaden och träffas även vid behov, för att diskutera hur arbetet mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling fortgår.
- Representanter från Trygghetsgruppen och representanter från elevrådet går trygghetsvandring med rektor på våren för att kartlägga otrygga platser och situationer. Även information av personal gällande otrygga platser ska tas med.
- Trygghetsgruppen tar fram en trygghetsenkät som genomförs i alla årskurser, en på höstterminen och en på vårterminen. Trygghetsgruppen analyserar dessa enkäter och resultatet förankras hos personal efter sammanställning och de åtgärder som behöver vidtas genomförs.
- Vid akuta ärenden samlas trygghetsgruppen för att utreda enligt planens rutiner.
- Trygghetsgruppen går igenom dokumentation av ärenden av kränkande behandling och sammanställer statistiken för analys och åtgärder.

Utvärdering

Planen mot kränkande behandling följs upp och utvärderas i slutet av vårterminen och revideras i början av höstterminen varje år. De aktiviteter och åtgärder som varit målet för föregående läsår utvärderas. Resultatet sammanställs för utvärdering och analys. Uppföljningen av den gamla planen och kartläggningar som gjorts under vårterminen ligger till grund för den nya planen. Rektor initierar arbetet med uppföljning och kartläggning. De planerade aktiviteterna utvärderas av elever och personal som genomför/deltar i aktiviteten.

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan 24/25

Elever, vårdnadshavare, skolledning och personal har varit delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan.

Utvärdering av årets plan 25/26

Utvärdering av planen sker senast 2026-08-30. Revidering ska vara genomförd senast 2026-09-30.

Ansvariga för att årets plan 24-25 utvärderas

Rektor är ansvarig för att årets plan utvärderas.

Kartläggning

Kartläggningsmetoder

Fritidshemmet

- Samtal sker kontinuerligt med eleverna på fritidshemmet.
- Regelbundna fritidsråd sker där trivsel, trygghet och lärmiljö behandlas.
- Personalen på fritids går trygghetsvandring med representanter från elevgruppen på fritidshemmet för att kartlägga otrygga platser och situationer.

F-6 skolan

- Trygghetsenkät på både höst- och vårtermin i alla årskurser, personalen i varje årskurs ansvarar för att dessa genomförs. Trygghetsenkäten handlar om trygghet och studiero, delaktighet, inflytande, trivsel och diskriminering/kränkande behandling.
- Värdegrundsarbete sker i klasserna kontinuerligt varje vecka.
- Hälsosamtal genomförs av skolsköterskor i F-klass och åk 4.
- Trivsel- och ordningsregler har rektorsområdet tagit fram tillsammans med elever och personal. Dessa regler utvärderas och revideras årligen.
- Utifrån kartläggning och trivselenkät förs diskussioner om eventuella behov av åtgärder. Det kan ske på individ-, grupp- och/eller organisationsnivå.

Områden som berörs i kartläggningen

Trygghet och studiero, delaktighet, inflytande, trivsel och diskriminering/kränkande behandling.

Elever har involverats i kartläggningen 24/25

Alla elever har besvarat två enkäter gällande trygghet och trivsel. Alla elever som uttryckt att de inte känner sig trygga i enkäterna har följts i samtal av representanter från Trygghetsgruppen.

Elever har varit delaktiga i kartläggningen av otrygga platser på skolgården.

Eleverna samtalar på klassråd och elevråd.

Resultatet, analys och nya åtgärder av kartläggning genomförd av elever

Resultat läsåret 24/25

Vårt mål var att alla elever skulle uppleva trygghet och studiero på skolan.

Enligt Skolinspektionens enkät, som elever i åk 5 och förskoleklassens vårdnadshavare har besvarat, upplever eleverna i åk 5 ett index på 8,1 gällande trygghet i skolan, vilket är en ökning från föregående läsår med 0,6. Gällande arbetet att förhindra kränkningarna upplever eleverna i åk 5 ett index på 6,2 jämfört med 5,6 under förra läsåret.

Vårdnadshavare i förskoleklassen upplever ett index på 8,4 (en ökning med 0,4) och vårdnadshavarnas svar på grundskolan åk 1-6 ger ett index på 7,5 gällande att deras barn upplever trygghet på skolan, en ökning med 0,5 jämfört med läsåret innan. På Fritidshemmet har eleverna i åk 2 och åk 3 svarat på enkäter och där ger deras svar om trygghet ett index på 7,9, vilket är en minskning med 1,4.

Gällande studiero svarar eleverna i åk 5 ett indexvärde på 5,3 jämfört med 4,0 under förra läsåret. Vårdnadshavare i förskoleklass svarar ett index på 6,6 (+0,3) och vårdnadshavarnas svar på 1-6 ger ett index på 4,8 vilket är samma resultat som året innan.

I statistiken för Kränkande Behandling Incident visar statistiken en minskning av kränkningsärenden med 40 % jämfört med läsåret innan. Av de som har utsatts för kränkningar är 66 % pojkar och 34 % flickor, och de som utsätts är 72 % pojkar och 19 % flickor. Det är fysiska kränkningar som är vanligast (60 %) och därefter kommer verbala kränkningar (19 %). De flesta kränkningarna sker på skolgården (62 %) i korridorer (10 %), omklädningsrum (7 %) och i idrottshall (6 %)

Analys läsåret 24/25

Utifrån resultaten kan följande slutsatser dras:

- Tryggheten har ökat överlag, både enligt elever i åk 5 och vårdnadshavare i förskoleklass samt grundskolan åk 1–6. Den tydliga förbättringen tyder på att insatser för att främja trygghet har haft effekt. Undantaget är fritidshemmet, där tryggheten minskat och bör följas upp.
- Studieron visar en positiv utveckling, särskilt bland elever i åk 5, vilket indikerar framgångsrika åtgärder i klassrummet, även om vårdnadshavares uppfattningar i åk 1–6 är oförändrade.
- Kränkingsärenden har minskat markant (– 40%), vilket stärker bilden av ett tryggare skolklimat. Dock framträder tydliga mönster: pojkar är mest både som utsatta och som utövare samt att fysiska kränkningar på skolgården dominerar. Detta pekar på behov av fortsatta riktade insatser, särskilt i raster och miljöer utanför klassrummet.

Sammanfattningsvis finns en övergripande positiv trend i trygghet, studiero och minskade kränkningar, men fritidshemmets resultat och pojks höga involvering i kränkningar kvarstår som utvecklingsområden.

Mål och aktiviteter 2025-2026

F-6

Mål	Aktivitet	Ansvar	Uppföljning/Utvärdering
Öka trygghet och studiero på skolan samt minska antalet kränkningar.	<p>Tydlig struktur i klassrummet där ordningsregler följs.</p> <p>Eleverna ska vara delaktiga och verksamma i arbetet med värdegrunden.</p> <p>Värdegrundsarbete sker kontinuerligt och bör genomföra skoldagarna.</p> <p>Alla elever ska vara förtrogna med de ordningsregler som gäller på skolan, för att skapa trygghet för alla.</p> <p>Arbeta aktivt med positiva beteenden och stötta/hjälpa eleverna i deras sociala kontakter och aktiviteter.</p> <p>Personal ska finnas till hands på skolgården före och efter skoldagen, på raster, i trapphusen, korridorer, vid förflyttningar mellan olika lektioner samt i anslutning till omklädningsrummen.</p> <p>Gemensamma, styrda rastaktiviteter.</p> <p>De vuxna som är ute har ett tydligt ansvarsområde, är delaktiga och skapar relationer med eleverna.</p>	Rektor Personal	Trygghetsvandring Elevenkät Elevråd, Värdegrundslektioner

Fritidshem

Mål	Aktivitet	Ansvar	Uppföljning/Utvärdering
Att alla elever vårdnadshavare känner tillit och känna sig trygga på fritidshemmet.	<p>Ha en bra kontakt med vårdnadshavare.</p> <p>Styrda gemensamma aktiviteter</p>	Rektor Personalen	Trygghetsvandring Enkät till elever och vårdnadshavare Fritidsråd

	<p>Tydliga rutiner och struktur kring aktiviteter.</p> <p>Kontinuerligt värdegrundsarbete som även är schemalagd.</p> <p>Alltid finnas vuxna bland eleverna.</p>		
--	--	--	--

Rutiner

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Uppmärksamma kännetecken

Personal och vårdnadshavare är uppmärksamma på kännetecken som kan tyda på att en elev är utsatt för trakasserier eller kränkande behandling.

Gemensam uppfattning

Personalen har en gemensam uppfattning om vad som menas med trakasserier och kränkande behandling och vad vuxna i skolan ska reagera på.

Uppsikt och närvaro

Personal har god uppsikt över eleverna under lektionsfri tid, till exempel genom hög vuxennärvaro under raster samt genom vuxennärvaro vid ombyte i idrottshallen. Personalnärvaro prioriteras vid de platser som har kartlagts vara risk för upplevelse av otrygghet.

Regelbundna undersökningar

Skolan undersöker regelbundet om det finns elever som är utsatta för trakasserier eller kränkande behandling. Skolan genomför enkäter varje vårtermin. Trygghetsvandringar genomförs, observationer. Elevintervjuer, hälsosamtal av skolsköterska, skolsociala utredningar av kurator, riktade enkäter, Kränkande behandling Incident.

Någon att prata med

Det ska alltid finnas en vuxen för eleverna att kunna vända sig till om de eller någon annan blir utsatt för trakasserier eller kränkande behandling.

Engagemang i vad som händer utanför skolan

Skolan engagerar sig i trakasserier och kränkande behandling som sker mellan eleverna utanför skolan, till exempel i sociala medier som påverkar eleven i skolan.

Rutiner då elev kränkt elev

1. Personal som uppmärksammar kränkningen/diskrimineringen anmäler detta i Kränkande behandling Incident.
2. Personalen som uppmärksammat kränkningen/diskrimineringen utreder vad som har hänt med stöd av ev. kurator. Rektor fattar beslut om ärendet kan avslutas eller om ytterligare utredning behövs. Utredningen genomförs i Kränkande behandling Incident.

Vid utredningen gäller följande:

Personal samtalar med den eller de elever som upplever sig trakasserade/kränkta och därefter med de elever som ska ha utfört trakasseri/kränkningen. Samtalen sker enskilt. Vårdnadshavare meddelas av skolan och mentor underrättas.

Rutiner för uppföljning då elev kränkt elev

Uppföljningssamtal med berörda elever för att säkerställa att trakasseri/kränkningen har upphört. Detta dokumenteras i Kränkande behandling Incident.

Rutiner då personal kränkt elev

1. Personal som uppmärksammar kränkningen anmäler detta i Kränkande behandling Incident.

2. Rektor utreder händelsen och samtalar med både elev och medarbetare och dokumenterar i Kränkande behandling Incident. Om medarbetaren önskar kan en facklig representant medverka vid utredningen. Rektor följer i övrigt HR's rutiner i samråd med huvudman.

Rutiner för uppföljning då personal kränkt elev

Uppföljningssamtal med berörda elever för att se om diskriminering/kränkning har upphört. Uppföljningen dokumenteras i Kränkande behandling Incident.

Rutiner för dokumentation

Dokumentation sker i Kränkande behandling Incident.

Konkreta rutiner vid bråk och grovt våld:

- Sära på de som bråkar, ta dem till olika rum med personal i varje rum, personal pratar med eleverna i direkt anslutning till händelsen.
- Dokumentera ev. skador med foton via mobil om inte skolsköterskan är i skolan, då ska eleven dit för att skadan ska dokumenteras. I vissa fall kan det även finnas behov av att vårdnadshavaren uppsöker sjukvård med eleven.
- Kontakt tas med vårdnadshavaren till berörda elever.
- Vid allvarliga händelser gör skolan en anmälan till Socialtjänsten/polisanmälan.
- I samråd med vh kan det beslutas att eleven får undervisas på annan plats eller hemstudier under resterande dag till att händelsen är utredd, dock max undernästföljande dag.
- Berörd mentor informeras och den personal som behöver informeras delges.
- Dokumentation ska göras utifrån de rutiner som gäller i Ludvika kommun.

Aktuella internetadresser/telefonnummer:

- BRIS (Barnens rätt i samhället) www.bris.se
- Rädda Barnen www.rb.se
- Skolutveckling www.skolutveckling.se
- Skolverket www.skolverket
- Barnombudsmannen www.bo.se
- Rädda barnen, *Jourhavande kompis*, måndag till fredag 18-22 samt lördag och söndag 14-18. Tfn 020-22 24 44
- Rädda barnen, *Föräldratelefon*, måndag till fredag: 18-21, lördag 13-16, tfn 020-786 786